

A Study of the Medical Treatment for venom in the Indigenous Medicine of Ancient Societies

අතීත සමාජයෙහි පැවති දේශීය වෛද්‍යමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ උදෙසා සිදු කළ ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

M. Nishanthi

Library, University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka
nishanthi@sjp.ac.lk

Abstract

Indigenous medicine has a unique ancient heritage that was inherited from ancient human societies. Indigenous medicine is a field based on wide-ranging experience and versatility. This research has been done considering the need for the timely necessity to study the remedies for Venom (animal poisons) contained in indigenous medicine. The main purpose of this research was to examine the beginnings of the concept of indigenous medicine as well as the contributions of ancient kings to the development and protection of indigenous medicine as well as to study the remedies for animal poisons contained in indigenous medicine. The basis for this research was a collection of manuscripts related to indigenous medicine that belonged to Mr. H.S. Romiyal, a traditional physician living in Puhul Wella, Kirinda, Matara area. These manuscripts have come into the hands of Mr. Romiyal from his descendants and they have been engaged in indigenous medicine in the past. Their current generation has distanced from this indigenous medicine, and this research was done to identify the venom (animal poisons) contained in the indigenous medicine that has been eradicated from society and examine the treatment for them. Their current generation has distanced from this indigenous medicine, and this research was done to identify the animal poisons contained in the indigenous medicine that has been eradicated from society and examine the treatment for them. The observation method was used as the research method in this study, and data was analyzed using the content analysis technique. Accordingly, the treatment for venom (animal poisons) under indigenous medicine as well as the different types of indigenous herbs used for it were studied here. It is recognized that the reason for the demise of indigenous medicine today is the tendency of many people to lean towards western medicine, and based on this situation, it is crucial and essential to properly analyze the value of indigenous medicine, preserve it, and spread it.

Key Words: Venom, Animal poisons, Indigenous herbs, Indigenous medicine, Manuscripts, Medical treatment

1. හැඳින්වීම

අතීතයේ පටන් පරම්පරාගත ව හෝ මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවත එන දේශීය වෙදකම ජාතිය සතු දායාදයක් මෙන්ම මහඟු වස්තුවකි. ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ පටන් දේශීය වෙදකම පැවති බවට අපට අනුමාන කළ හැක්කේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික ස්ථානවලින් හමු වී ඇති සියුම් ව සාදන ලද පැතලි උපකරණ හේතුවෙනි. එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණේ බුන්දල මෙන් ම වයඹ දිග හා උතුරේ ප්‍රදේශ කිහිපයකින් ලැබී ඇති වසර 28000කට එපිට කාලයකට අයත් පැතලි ශිලා මෙවලම් උදාහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකි ය (දැරණියගල, 1991). ඊට අමතර ව රාවණා ඇල්ල, තෙලුල්ල, කැගල්ල අළුලෙන, බටදොඹ ලෙන, බෙල්ලන් බැඳිපැලැස්ස, පාතියන්ගල වැනි ස්ථානවලින් හමු වී ඇති ඇටකටුවලින් සාදන ලද සිදුරු විදින ලද උපකරණ, සැරීම සඳහා භාවිත කළ පැතලි උපකරණ, තැලීම සඳහා භාවිත කළ උපකරණ, සීරුම් උපකරණ උදාහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකි ය (දැරණියගල, 1991). මේ අනුව අපට පැහැදිලි වනුයේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ වනවාටී ජීවිත ගත කළ මානවයන් හට ස්වාභාවික වශයෙන් මෙන් ම සතුන්ගෙන් එල්ල වන විපත් ආදියෙන් හටගත් රෝගාබාධ සුවකර ගැනීම සඳහා බොහෝ විට උපයෝගී කරගෙන ඇත්තේ අවට පරිසරයෙන් සොයා ගන්නා ලද අත්බෙහෙත් ය. එසේ ම මහින්දාගමනයට පෙර මෙන් ම විජයාගමනයට පෙර ද ශ්‍රී ලංකාවේ දියුණු තාක්ෂණික ඥානයක් තිබී ඇත. එනම් විජය රජතුමා ලංකාවට ගොඩ බසින විට කුවේණිය රෙදි වියමින් සිටි බව මහාවංශය සඳහන් කරයි (බුද්ධදත්ත, 1959). එසේ උසස් තාක්ෂණික ඥානයක් තිබූ පිරිසක් තුළ දේශීය වශයෙන් උසස් වෛද්‍ය ක්‍රමයක් තිබෙන්නට ඇතැයි උපකල්පනය කළ හැකි ය.

දුමින්දාගමනයත් සමඟ මෙරටට පැමිණි දහඅට කුලයක ශිල්පීන් නිසා දේශීය වෙදකම දියුණු තත්ත්වයට පත් වූ බවට සාධක වංශකතාවල සඳහන් වේ. පණ්ඩුකාභය රජු අනුරාධපුර නගර නිර්මාණය කිරීමේ දී සනීපාරක්ෂාව පිළිබඳ ව විශේෂ වැඩපිළිවෙළක් නිර්මාණය කළ බවත් “සිවිකා ශාලා” හා “සොන්ටි ශාලා” යනුවෙන් ගොඩනැගිලි නිර්මාණය කළ බව සඳහන් වේ (බුද්ධදත්ත, 1959). මෙයින් මාතෘ නිවාස හා ආරෝග්‍ය ශාලා පිළිබඳ ව කියැවෙන බවට මතයක් පවතී. අනුරාධපුර යුගයේ රජකම් කළ රජවරුන් අතරින් බුද්ධදාස රජතුමා දක්ෂ වෛද්‍යවරයෙකු බවත් වෛද්‍ය කටයුතු කෙරෙහි ඉතාමත් උනන්දුවෙන් කටයුතු කර ඇති අතර සාරාථි සංග්‍රහය නම් වෛද්‍ය ග්‍රන්ථය රචනා කළ බවත් චූලවංශයේ සඳහන් වේ. ගමක් ගමක් පාසා රෝහල් පිහිටුවා ඒවායේ සේවයට වෛද්‍යවරු යෙද වූ මෙතුමාට ශල්‍ය වෛද්‍ය ක්‍රමය පිළිබඳ විශේෂඥතාවක් තිබූ බවත්, මිනිසුන්ට මෙන් ම සතුන්ට ද ප්‍රතිකාර කළ බවත් සඳහන් වේ (සුමංගල සහ බටුවන්තුඩාවේ, 1996). I වන උපතිස්ස රජු ආබාධිත සහ ගර්භිණී කාන්තාවන් සඳහා ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවා ඇති අතර II වන උපතිස්ස රජු සහ II වන උදය රජු රෝහල් කිහිපයක් පිහිට වූ බව සඳහන් වේ. පොලොන්නරු යුගයේ දී රජ කළ I වන පරාක්‍රමබාහු රජතුමා වෛද්‍යවරයෙකු වූ අතර රෝහල් නිසි ලෙස පවත්වා ගෙන යාම සඳහා “මහවෙදනා” සහ “සුළුවෙදනා” යනුවෙන් වෛද්‍යවරුන් පත්කර ඇති අතර රෝගීන් රැක බලාගැනීම සඳහා පිරිමි සහ කාන්තා කාර්යමණ්ඩලය ද පත්කර ඇත (සුමංගල සහ බටුවන්තුඩාවේ, 1996). එසේ ම ආදිකාලීන පාරිසරික සමාජ තත්ත්වය යටතේ කාර්යක්ෂම බවින් ඉහළ මට්ටමක දේශීය වෙදකම පැවතුණු බවට සාධක අදටත් දක්නට ඇත. එනම් මහා විහාරය, මහින්තලය, රිටිගල සහ පොලොන්නරුව ආභාහන පිරිවෙන ආදී ස්ථානවල ඉතා දියුණු රෝහල් පැවති බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ඊට උදාහරණ වේ.

දඹදෙණි යුගයේ දී හොඳින් සංවර්ධනය වූ වෛද්‍ය විද්‍යාවක් ලංකාව තුළ තිබී ඇත. එනම් II වන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ පාලන සමයේ දී වෛද්‍ය විද්‍යාවේ සහ ජ්‍යෝතිෂයේ වර්ධනයේ උපරිම අවස්ථාව විය. මේ යුගයේ දී බොහෝ වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ රචනා කර ඇත. හෙසප්ප් මංජුසා, යෝගාර්ථවය, ප්‍රයෝගරත්නාවලිය, සාරාථි සංග්‍රහ සන්නය, සාරසංග්‍රහ සන්නය සහ යෝගරත්නාකරය ආදියයි. මීට අමතර ව අස්ට්‍රොනමි, සාම්ප්‍රදායික අක්ෂි ප්‍රතිකාරය, පිලිස්සීම් (puncturing and burn) ආදී ප්‍රතිකාර කිරීම් මත පදනම් වූ පුස්තක පොත් රාශියක් මේ යුගයේ දී රචනා කර ඇත. කෝට්ටේ යුගය සාහිත්‍යයේ ස්වර්ණමය යුගය ලෙස සලකන අතර මේ යුගයේ පුස්තක පොත් විශාල ප්‍රමාණයක් රචනය හා පිටපත් කිරීම සිදු විය. මේ යුගයේ දී රචනා කළ දේශීය වෙදකම සම්බන්ධ පුස්තක පොත් අතර ප්‍රසිද්ධියක් උසුලනු ලබන්නේ හෙසප්ප් කල්පෙය, සර්වාංග සාරකල්පය, ප්‍රයෝග සමුච්චය, අභිනවමාධවය, මාධවසාරය සන්නය යි. මේ යුගයේ දී දේශීය වෙදකමට අමතර ව විවිධ විෂයයන්ට අයත් පුස්තක පොත් විශාල ප්‍රමාණයක් රචනා කර ඇත. එනම් බෞද්ධ සාහිත්‍ය, ජ්‍යෝතිෂය , ශාන්ති කර්ම, යන්ත්‍ර-මන්ත්‍ර, වාස්තුවිද්‍යාව,

පශු වෛද්‍ය විද්‍යාව, ප්‍රබන්ධ, නීතිය ආදිය යි. මෙම යුගයේ දී විවිධ විෂයයන්ට අයත් පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ව සඳහන් වූවන් දැනට හමු වී ඇති පැරණි ම පුස්තකාල පොත අයත් වන්නේ 13 වන සියවසට වන අතර එය 'වුල්ලවග්ගය' ලෙස හැඳින්වෙන අතර එය ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ පුද්ගලනයට තබා ඇත. වර්තමානයේ දක්නට ඇති පුස්තකාල පොත් 18 වන හා 19 වන සියවස්වලට අයත් වන අතර අතීතයේ දී මිනිසාට වැලඳුණු සියලු ම රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කර ඇති බව එම පුස්තකාල පොත්වලින් අනාවරණය වේ. පසුකාලීන ව කඩදාසි භාවිතයට පැමිණීමත් සමඟ වෛද්‍යවරු තමා සතු දේශීය වෛදකම සම්බන්ධයෙන් වන දැනුම පොත්වල ලියා තැබීමට කටයුතු කර ඇති අතර එය දේශීය දැනුම ලෙස හැඳින්වේ.

1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය වෛදකම

හිත හා සුඛ ආයුෂ්‍යය වින්දනය කිරීමටත්, අහිත හා දුක්ඛ ආයුෂ්‍ය අත්හැරීමටත් මූලික මාර්ගගෝපදේශ සපයන දේශීය වෛදකම ස්වභාවධර්මය හා සත්ත්වයා අතර පවත්නා අභේදනීය ආශ්වර්යාත්මක සම්බන්ධතාව පුද්ගලනය කරවන්නකි. ශ්‍රී ලංකා දේශයේ පෞරාණික ව මුඛ පරම්පරාගත ව පැවති දේශීය වෛදකම පශ්චාත්කාලීන ව පුස්තකාල පොත්වල ලියා සංරක්ෂණය කරන්නට විද්වත් වෛද්‍යවාර්යවරු සමත් වූහ. දේශීය අනන්‍යතාවක් සහිත ව දිවයින පුරා ව්‍යාප්ත ව පැවති දේශීය වෛදකම සමස්ත ප්‍රජාව අතර බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමයටත් වඩා ගෞරවනීයත්වයට පාත්‍ර වෙමින් ජනප්‍රිය වූයේ එලදායී ප්‍රතිකාර විධිත්තේ ප්‍රාතිභාර්යයෙනි. අනාධිමත් කාලයක සිට පරම්පරාගත ව හෝ මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවත එන දේශීය වෛදකම ජාතිය සතු දායාදයක් මෙන් ම මහඟු වස්තුවකි. එයින් මිනිස් වර්ගයාගේ පමණක් නොව සත්ත්ව වර්ගයාගේ ද සුවසෙත සඳහා අනුපමේය සේවයක් සිදු වෙයි. දේශීය වෛදකම පරම්පරාගත සාම්ප්‍රදායික වෛදකමක් ලෙස හඳුන්වා ඇති අතර දේශීය බෙහෙත් වර්ග හා සාම්ප්‍රදායික කෙම් ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන මිනිසාට වැලඳෙන රෝග සුව කිරීම සඳහා අතීත ජනයා කටයුතු කර ඇත (රත්නපාල, 1991).

ශ්‍රී ලංකාවේ පාරම්පරික හෙළ වෛදකම යනු ධාරාවන් රැසක එකතුවක් බවත් දේශීය විෂ වෛදකම, දේශීය ගෙඩි වෛදකම, ඇස් වෛදකම යන වෛදකම්වල එකතුවක් ලෙසත් පාරම්පරික හෙළ වෛදකම හඳුන්වා ඇත (තිලකරත්න සහ තවත් අය, 2016). දේශීය වෛදකමට අයත් බේන්-හේන් ආදිය මෙන් ම ඇස් වෛදකම, හන්දි වෛදකම, සර්ප වෛදකම, ගෙඩි වෛදකම, සර්වාංග වෛදකම, සත්ත්ව වෛදකම හා අත්බෙහෙත් ආදිය අතීත ජනයා භාවිත කර ඇති අතර ඒ තුළින් රෝග සුව කිරීමට කටයුතු කර ඇත. (කහඳගමගේ, 2002). දේශීය වෛදකම සම්බන්ධයෙන් පර්යේෂකයින් විසින් විවිධ පර්යේෂණ සිදු කර ඇති අතර දැරණියගල විසින් (1953) ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර ඇති පුස්තකාල පොත් අතුරින් ඇස් වෛදකම සම්බන්ධයෙන් ගද්‍ය මෙන් ම පද්‍යයෙන් රචනා කර ඇති පුස්තකාල පොත්වල අන්තර්ගත, සියලු ඇස් රෝග හා ඇස් රෝග හටගැනීම සඳහා ඉවහල් වන වෙනත් රෝග, ඇස් රෝග සඳහා වන ප්‍රතිකාර විධි, බෙහෙත් වට්ටෝරු හා ඖෂධ වර්ග පිළිබඳ ව කරුණු අනාවරණය කර තිබේ. එහි ම තැන්පත් සර්ප වෛදකම සම්බන්ධයෙන් වන ගද්‍ය මෙන් ම පද්‍යයෙන් රචනා කර ඇති පුස්තකාල පොත්වල අන්තර්ගතය විග්‍රහ කරමින් සියලු ම සර්පයින් දෂ්ට කළ අවස්ථාවේ කළ යුතු ප්‍රතිකාර විධි, බෙහෙත් වට්ටෝරු මෙන් ම ඖෂධ වර්ග පිළිබඳ ව පර්යේෂණ සිදු කොට තිබේ (දැරණියගල, 1956). ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන අභයරත්න (2018) පවසනුයේ ඒ සඳහා ඉතා දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති බවත් ප්‍රථමයෙන් පුස්තකාල පොත්වල සටහන් කර ඇත්තේ බෞද්ධ ධර්මය බවත් ය. පසුකාලීන ව දේශීය වෛදකම, ජ්‍යෝතිෂය හා සාහිත්‍යය මෙන් ම විවිධ විෂයයන් අන්තර්ගත කර පුස්තකාල පොත් රචනා කර ඇති බව ය. අපේ පැරැන්නන් සිය පණ මෙන් ආරක්ෂා කර ගනිමින් ආ පාරම්පරික වෛද්‍ය ක්‍රමය මඟින් මිනිසාට මෙන් ම සතුන්ට ද ප්‍රතිකාර කර ඇත. පාචනය, වමනය, සර්ප දෂ්ට කිරීම, උණ, මානසික ආබාධ සහ තවත් බොහෝ ඵදිනෙදා රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කර ඇත (Abayarathna, 2017). ආදිවාසීන් සතු පාරම්පරික දැනුම වන සාම්ප්‍රදායික බෙහෙත්, ගොවිතැන, සත්ත්ව පාලනය, යාතු කර්ම ආදිය විනාශ වී යාමට හේතු වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ තමන් සතු දැනුම දරු-මුණුපුරු පරම්පරාවට නො දීමත් මතු පරම්පරාවට හිමි නො කිරීමත් නිසා සමාජයට අහිමි වන බව ය (වික්‍රමසිංහ, 1994). ලොව කිසිම රටකට නො දෙවැනි වූ ජාතික අනන්‍යතාවක් බඳු මෙරට දේශීය වෛදකම සිංහල ජාතියේ ආරම්භය දක්වා වූ දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියයි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනයේ දී අනාවරණය වූයේ මිනිසාට වැලඳුණු විවිධ රෝග සඳහා දේශීය වෛදකම උපයෝගී කරගෙන ප්‍රතිකර්ම සිදු කර ඇති බව ය. නමුත් අත්පිටපත්වල සඳහන් සත්ත්ව විෂ

සම්බන්ධයෙන් සිදු කර ඇති පර්යේෂණ පිළිබඳ ව සාහිත්‍ය විමර්ශනයේ දී අනාවරණය කරගැනීමට නො හැකි විය. එමනිසා මෙම පර්යේෂණයේ දී අවධානය යොමු කර ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි දේශීය වෙදකමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ උදෙසා සිදු කළ ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ ව ය.

පර්යේෂණයේ අරමුණු වන්නේ අත්පිටපත්වල සඳහන් අභාවයට යන දේශීය වෙදකමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ උදෙසා සිදු කළ ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ ව අනාවරණය කරගැනීම හා අනාගත පරපුර සඳහා ඒවා රැක ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග යෝජනා කිරීම.

2. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා පාදක කරගනු ලැබුවේ අතීත වෛද්‍යවාර්ෂවරුන් විසින් ලියා තබන ලද දේශීය වෙදකම සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රකාශයට පත් නො වූ අත්පිටපත් වන අතර එයින් ප්‍රාථමික දත්ත එක්රැස් කරන ලදී. අත්පිටපත් යනු දේශීය වෛද්‍යවාර්ෂවරුන් තම අත් අකුරින් ලියා තැබූ සටහන් ය. මේ සඳහා බොහෝ දුරට භාවිත කර ඇත්තේ පැන හා පැන්සල ය. මෙම අත්පිටපත් එක්රැස් කරන ලද්දේ පරම්පරාවෙන් දේශීය වෙදකමෙහි යෙදුණු මාතර කිරිත්ද පුහුල්වැල්ල ප්‍රදේශයේ පදිංචි එච්. එස්. රොමියෙල් මහතාගෙනි. අත්පිටපත් 13ක් ඔහු විසින් ලබා දුන් අතර ඒවා විවිධ විෂයයන්ට අයත් ය. එනම්: අත්වෙද පොත, ඇස්වෙද පොත, උගුරේ ලෙඩට, පිස්සු බලු විෂට බෙහෙත්, විෂ වෙද පොත, වණවලට හා තැලීම්වලට (පරණ තුවාලවලට) බෙහෙත්, කැඩුම් බිදුම්වලට, පීනසට, කුඩා දරුවන්ගේ රෝග (මාන්දමට, රතට, කිරි මැලියම්වලට) ආදිය යි. මේ අකුරින් පර්යේෂණය සඳහා සත්ත්ව විෂ සම්බන්ධයෙන් වන අත්පිටපත් උපයෝගී කරගන්නා ලදී. ඊට අමතර ව දේශීය වෙදකමට අදාළ ලිඛිත මාධ්‍යයෙන් පවතින බොහෝ ප්‍රකාශන මෙම පර්යේෂණය සඳහා පාදක කරගන්නා ලදී. ඒ අනුව පශ්චාද් උපාධි නිබන්ධන, සඟරා ලිපි, ශ්‍රවණ-දාශය මූලාශ්‍ර සහ අන්තර්ජාලය යනාදී ඒවිකීයික මූලාශ්‍ර උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. පර්යේෂණ නියැදිය සඳහා භාවිත කළ අත්පිටපත්වල දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා අන්තර්ගත විශ්ලේෂණය ක්‍රමය (Content analytical technique) භාවිත කරන ලදී.

3. ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

ලොව කිසිම රටකට නො දෙවැනි වූ ජාතික අනන්‍යතාවක් බඳු මෙරට සර්ප විෂ වෛද්‍ය විද්‍යාව සිංහල ජාතියේ ආරම්භය දක්වා වූ දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියයි. අපේ පැරැන්නන් සිය පණ මෙන් ආරක්ෂා කරගනිමින් ආ පාරම්පරික වෛද්‍ය ක්‍රම තුළ සර්ප විෂ වෙදකමට ඇත්තේ අද්විතීය ස්ථානයකි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී දැකගත හැකි වූ විශේෂත්වයක් වූයේ දූත ලක්ෂණයන් හා ප්‍රතිකාර කරන ආකාරයන් පිළිබඳ ව ගද්‍ය ස්වරූපයෙන් ලියා තැබීම ය. යම් සර්පයෙක් දෂ්ට කළ විට ප්‍රථම කොට දූත ලක්ෂණයෙන් දෂ් කළ සර්පයා හැඳින කාලය, දළ ගණනය, පැත්ත (දිශාව), විෂ පිහිටි ස්ථානය පිළිබඳ ව දැන ගැනීම සිදු කරනු ලබයි. කාල දූත ලක්ෂණයෙන් නොමැති නම් බෙහෙත් ගා මන්ත්‍ර බලයෙන් විෂ ඉවත් කිරීම කළ යුතු බව සඳහන් වේ. මන්ත්‍ර බලයෙන් විෂ ඉවත් කිරීමට ප්‍රථම ආකුරයාගේ ශරීරයේ විෂ පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා විරේක බෙහෙත් දිය යුතු බවත් අනතුරු ව මන්ත්‍ර කියා ඖෂධ ගැම හා බැඳීම සිදු කළ යුතු බවත් සඳහන් වේ. විෂ ශරීර ගත වී ඇත්නම් වැඩි වී ගිය එම විෂ වමනය හා පාවනය කර වීමෙන් ඉවත් කළ යුතු බවත් සඳහන් ය. කෙනෙකු සර්පයෙකු දෂ්ට කළා යැයි පවසමින් වෙදමහතා කරා පණිවිඩය රැගෙන එන තැනැත්තාට මන්ත්‍රයක් ජප කරගත් සුරතීන් තට්ටු කිරීම, එම අවස්ථාවේ ඔහු ඒ බව පවසන ආකාරයෙන් රෝගියාගේ තත්ත්වය පිළිබඳ වෙදමහතාට අවබෝධයක් ලබාගත හැකි ය. එය දූත ලක්ෂණයක් ලෙස හඳුන්වයි. එවැනි දූත ලක්ෂණ කිහිපයක් මෙම අත්පිටපත්වල සඳහන් කර ඇත. එනම්:

- ප්‍රථම දූත ලක්ෂණය
- දෙවෙනි දූත ලක්ෂණය
- තුන්වෙනි දූත ලක්ෂණය
- සිව්වෙනි දූත ලක්ෂණය
- පස්වෙනි දූත ලක්ෂණය

ප්‍රථම දූතයාගෙන් සර්ප ලක්ෂණය දැන ගැනීම ගද්‍ය ස්වරූපයෙන් පහත ආකාරයට දක්වා ඇත.

විෂගෝර සර්පයා කාපි කියන් නේ එන ලකුනෙන් ගුරුවවර විමසන් නේ
වමනින් ඔහුගේ උදර කසන් නේ තිර සාරයි කරවලයි කියන් නේ
ලකුනු ඇගේ හොඳ ලෙසටම බලන් නේ දකුණු අතින් උගෙ ලැමද කසන් නේ
නැගන දෙසෙ සිට ගමන නියන් නේ ලකුණු මෙසේ පොල ගා දැන ගන් නේ

මෙයින් අදහස් වනුයේ දූතයා වෛද්‍යවරයා කරා පැමිණ වමනින් උදරය කසමින් රෝගියා පිළිබඳ ව තොරතුරු පවසන්නේ නම් රෝගියාට දෂ්ට කර ඇත්තේ කරවැලයෙක් බවත් දකුණතින් පපුව කසමින් රෝගියා පිළිබඳ ව තොරතුරු පවසන්නේ නම් රෝගියාට දෂ්ට කර ඇත්තේ පොළඟෙකි. මීට අමතර ව තවත් දූත ලක්ෂණ පිළිබඳ ව මෙසේ සඳහන් කර ඇත. එනම්,

- දූතයා මහපට ඇඟිල්ලෙන් පොළව සාරමින් පවසයි නම් රෝගියා මරණාසන්න ව ඇති බව.
- හිස කසමින් පවසයි නම් පැය දෙකකින් මරණයට පත් වන බව.
- කිලිටි වූ වස්ත්‍රයක් ඇඳ ජටාවක් බැඳ ගිනි පෙනෙල්ලක් ද ඇතැති ව පැමිණෙන්නේ නම් පැය තුනකින් මරණයට පත්වන බව.

එසේම සත් දින හා විෂ කලාව අනුව ද රෝගියා පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාගත හැකි බව ද සඳහන් වේ.

ඉරිදා - නයාට හිමි දිනයකි. ශරීරයේ දකුණු පසින් දළ දෙකහමාරක් වදින අතර පැය 60ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

සඳුදා - විෂ වම් පැත්ත, දළ දෙකක්, පැය 80ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

අඟහරුවාදා - විෂ දකුණු පැත්ත, දළ තුනක්, පැය 55ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

බදාදා - විෂ වම් පැත්ත, දළ දෙකක්, පැය 40ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

බ්‍රහස්පතින්දා - විෂ දකුණු පැත්ත, දළ තුනක්, පැය 20ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

සිකුරාදා - විෂ වම් පැත්ත, දළ හතරක්, පැය 90ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

සෙනසුරාදා - විෂ වම් පැත්ත, දළ එක හමාරක්, පැය 10ක තරම් කාලයක් ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇත.

එසේ ම තව දුරටත් විෂ කලාව හා අමාත කලාව, අශුභ ස්ථාන, අශුභ දින හා අශුභ වෙලාව ද සලකා රෝගියාට ප්‍රතිකාර කළ යුතු බව සඳහන් කර ඇත.

සර්පයකු දෂ්ට කිරීමට හේතු වශයෙන් සඳහන් කර ඇත්තේ

සර්පයකු හිතියට පත්වීම, සාගින්නෙන් පෙළීම, උමතු වීම, විෂ අධික වීම, ගොදුරු සෙවීම, කෝපයට පත් වීම, තම නිවහන රැකගැනීම, වෛරය සඳහා ද, කාලයට ද දෂ්ට කිරීම් සිදු වේ.

කාල දෂ්ට ලක්ෂණ

උයනෙහි, පරණ අත්හල ලීදෙහි, නුගය වදින පුදන ගසෙහි, තුඹසෙහි, මැරුණු ගසෙහි, සොහොනෙහි, ඔවුනොවුන් එක් වූ තැනෙහි, පාලු ගෙයි ලගින ගසෙහි යන ස්ථානවල දී සර්පයන් දෂ්ට කළහොත් අසාධ්‍ය බව, ජීවත් නො වන බව දක්වේ.

අසුබ නැකැත්

බෙරණ, සුවන, සිත, සා, පුවපුටුන, අස්විද යන මේ නැකැත් යෙදී ඇති වේලාවක දෂ්ට කළහොත් ජීවත් නො වන බව දැක්වේ.

අසුබ කිරී

දශවක, අටවක, දියවක, දොළොස්වක, අමාවක යන තිවියකින් දෂ්ටය සිදු වුවහොත් අසාධ්‍ය බව දැක්වේ. **ශරීරයේ මර්ම ස්ථාන**

ඇඟිබෑම දෙක අතර, තොල්, හිස් මුදුන, කෙණ්ඩා, ඇස්බෑම, බෙල්ල, කරමැද, තල්ල, කණ, බඩ, ලිංගය, ලිංගකෝෂ, නාභිය යන ස්ථානවල දෂ්ට කළහොත් අසාධ්‍ය බවත් දැක්වේ. ප්‍රතිකාර කළ යුතු ම ය.

වේලාව අනුව

ඉර මුදුන් වේලාව ද, සැන්දෑව ද, අර්ධ රාත්‍රිය ද, ඉර බැස යන වේලාව ද යන අවස්ථාවල දී දෂ්ටයක් සිදු වුවහොත් ජීවත් කළ නො හැකි බව දැක්වේ.

රෝගියාගේ අසාධ්‍ය ලක්ෂණ

රෝගියා කොදුරමින් කතා කෙරේ ද, මළ පහවේ ද, බර ව කතා කෙරේ ද, සංවාසයට හැරී ද, දවිල්ල හට ගනී ද, නාසයට බර ව කතා කෙරේ ද, ඩාදිය වැගිරේ ද අසාධ්‍ය බව දැන යුතු ය. එසේ ම දෙඇස් නඹ වත් වීම හෝ නද නිල් පාටට හැරීම හෝ වේ නම් එය කාලයට කැවායයි හෝ නම් අසාධ්‍ය යැයි දැක්වේ. එමෙන් ම දහඩිය ගලයි ද, වරින් වර ඇඟ සීතල කරයි ද කාල දෂ්ටය බව සඳහන් වේ. එසේ ම සද-හිරු-තාරකා නො පෙනේ ද, කණ්ණාඩියෙන් හෝ වතුර බේසමෙන් හෝ ගිනෙලින් හෝ මුහුණ බැලුවත් නො පෙනේ ද නම් එය කාල දෂ්ටය බව දැන යුතු ය. මෙසේ ම කාල-අකාල දෑන පිළියම් කළ යුතු බව සඳහන් වේ. කාල දෂ්ට අනුව ජීවත් නො වන බව ද දැක්වේ.

මෙම අක්ෂිපිටපත්වලට අනුව ප්‍රතිකර්ම සිදු කර ඇති විෂ සහිත සතුන් වර්ග පහත පරිදි හඳුනාගත හැකි විය.

- නාග විෂට, පොළොං විෂට, කැරවැල් විෂට (කරවලා), කුණකටු විෂට, කටකලු විෂට, තෙලිස් විෂට, මාපිල් විෂට, ලේ මැඩිල්ලාට, බිං උල්ලාට, හිකනැල් විෂට, පත්තා විෂට, පලාබරි විෂට
- මකුළු විෂට, දෙබර විෂට, බලු විෂට (පිස්සු බලු රෝගය), බළල් විෂට හා මී විෂට

මන්ත්‍ර බලයෙන් විෂ බැස්ස වීම සිදු කිරීමට නො හැකි නම් දේශීය ඖෂධ උපයෝගී කරගෙන සාදාගන්නා බෙහෙත් රෝගියාට ලබා දී ප්‍රතිකාර කළ යුතු ආකාරය දක්වා ඇත්තේ ද ගද්‍ය ස්වරූපයෙනි. එසේ ම සර්පයෙකු දෂ්ට කළ වහා ම රෝගියාගේ පපුවට ලේ යාමට ඉඩ නො දී ඉතා ඉක්මනින් ගිනෙල් දිය යුතු බව සඳහන් කර ඇත. ඊට අමතර ව

කැපුමට ඉඩ නො දෙනම් ආතු	ර කුවාලෙ පිට යකඩයක තබා රත්ක	ර
ලේ වැගිරීමට යොදව එය ක	ර දෙව බොන්නට දිය අරකකු රත්ක	ර

මෙසේ කිරීමට නො හැකි නම් කටින් විෂ උරවා දැමීම සිදු කළ යුතු බව සඳහන් වේ.

මෙසේ මෙකී ලොද කළ නොම හැක න	මී
කටේ කිසිම ලෙඩ නැති අයෙකු	මී
මුකෙ නියා සපු විෂ උරවාප	මී
ගතෙ සියලු සපු විෂ මුදවාප	ත්

දේශීය ඖෂධ උපයෝගී කර ගෙන සත්ත්ව විෂට බෙහෙත් ආලේප කල යුත්තේ කෙසේ ද යන්න පිළිබඳ පහත ආකාරයට ගද්‍ය ස්වරූපයෙන් දක්වා ඇත.

උතුරට ගිය එඬරු මු	ලා	පිට කුඩ ඉවතට හැර	ලා
දෙහි මූලයෙන් අඹරා	ලා	නාල විෂට ලේප කර	ලා

මුකුණුවැන්න පෙනල කොළත්	කපු කෙළ සහ පොඩි කොට ග	ත්
යුෂ මැඩ නයි විෂ දුටුවො	ත් සැක නැතිව ගානු යහප	ත්

නිදසුන් ලෙස දක්වා ඇත. දේශීය ඖෂධ පමණක් නොව මන්ත්‍ර ශාස්ත්‍රය උපයෝගී කරගෙන රෝගියා සුවපත් කිරීමට පමණක් නොව මන්ත්‍ර උපයෝගී කරගෙන රෝගියා විනාශ කිරීමට හැකි ක්‍රමවේදයන් ද මේ තුළ අන්තර්ග වී පවතී.

4. නිගමන හා නිර්දේශ

අපගේ මුතුන්මිත්තන් අනාවරණය කරගත් මා හැඟී දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම මේ වන විට භාවිතයෙන් ඇත් කොට අවසාන ය. සෑම අතකින් ම සලකා බලන කල්හි නවීන වෛද්‍ය විද්‍යාව මිනිසාගේ ආකර්ෂණය ඇද ගැනීමට සමත් වී ඇත. එහෙයින් මිනිසා ස්වකීය සියලු අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීමේ දී එතෙක් භාවිත කළ දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම වෙනුවට ඉතා වේගයෙන් නවීන වෛද්‍ය විද්‍යාව ආදේශ කරගැනීමට පටන් ගෙන ඇත. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම මූලිකත්වය නො දීමත් එම වෛද්‍ය ක්‍රම එක් රැස්කර සංවර්ධනය නො කිරීමත් මෙයට මූලික හේතු වී ඇත. සුලු රෝගයක දී පවා බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමය වෙත යොමු වන පිරිස අතිවිශාල ය. මේ නිසා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය වෙත යොමු වන පිරිස අවම මට්ටමක පවතී. මේ අනුව සතෙකු දෂ්ට කළ විට බටහිර ක්‍රමයට ප්‍රතිකාර කිරීමේ දී දෂ්ට කළ සර්පයා රෝහල වෙත රැගෙන යා යුතු ය. නමුත් දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම අනුව රෝගියා පිළිබඳ ව පවසන පුද්ගලයාගේ දූත ලක්ෂණයෙන් කාල ගණනය, දිශාව අනුව දෂ්ට කළ සත්ත්වයා හඳුනාගත හැකි ය. ඒ අනුව සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම අතීත සමාජයේ බොහෝ දුරට ජනප්‍රිය ව පැවති ඇති අතර සත්ත්ව විෂ ශරීරයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා දේශීය ඖෂධ මෙන් ම මන්ත්‍ර උපයෝගී කරගෙන ඇත. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම ප්‍රායෝගික වන අතර මානුෂික ස්වභාවයක් ගන්නා බවත් පරිසරයට මෙන් ම මනුෂ්‍යයාට ද හානි කර නො වන බව සත්ත්ව විෂ මනුෂ්‍ය ශරීරයෙන් ඉවත් කිරීම යොදාගත් දේශීය ඖෂධවලින් ගම්‍ය වේ.

දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට සංක්‍රමණය වේ. නමුත් වර්තමාන සමාජයේ ජීවත්වන්නන් මේ පිළිබඳ නැඹුරුතාවක් නො දැක්වීම හේතුවෙන් සමාජයෙන් ඉවත් වී යාමේ අවදානමකට ලක් වී ඇත. සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම සංරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු වී තිබෙන්නේ මේ නිසා ය. මෙම ප්‍රතිකාර ක්‍රම ආරක්ෂා කරගත හැක්කේ ඒවා ක්‍රියාවේ යොදවන ප්‍රජාවන්ට යි. නමුත් බාහිර අංශවලට ඒ සඳහා උදව් කළ හැකි ය. උදාහරණ වශයෙන් දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම පිළිබඳ තොරතුරු රැස්කර වාර්තාගත කිරීම හා එම තොරතුරු ව්‍යාප්ත කිරීමටත් ප්‍රතිකර්ම ක්‍රම පිළිබඳව විධිමත් අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට කටයුතු කිරීම තුළින් මෙම ප්‍රතිකර්ම ක්‍රම ආරක්ෂා කර ගැනීමට පියවර ගත හැකි ය. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම මෙන් ම එහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ පිළිබඳ ප්‍රතිකර්ම ආරක්ෂා කළ යුත්තේ ඒ තුළින් අපගේ අනන්‍යතාව පිළිබඳ හැඟීමක් ලබා දෙන නිසා ය. එසේ ම අපගේ අනාගත සංවර්ධනය සම්පූර්ණ වන්නේ අතීත උරුමයන් සමඟ එය ඒකාබද්ධ වූ විට ය. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම රටක සංස්කෘතික උරුමයක් වන අතර සමාජීය මෙන් ම ආර්ථික වටිනාකමක් ද තිබේ. නවීන බෙහෙත් වෙනුවට පාම්පරික දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම භාවිත කිරීමෙන් ආදායමක් ලැබීම මෙහි ඇති ආර්ථික වැදගත්කමට නිදර්ශන කිහිපයකි. වර්තමානය වන විට සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම අභාවයට යමින් පවතියි. මේ නිසා අභාවයට යමින් පවත්නා සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම අනාගත පරපුර සඳහා සංරක්ෂණය කර පවත්වා ගැනීම කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා ගණනාවකි.

සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම පමණක් නොව සමස්තයක් ලෙස දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම සඳහා රාජ්‍ය මට්ටමින් නීති-විනි හා ප්‍රතිපත්ති සකස් කළ යුතු ය. එසේ ම මෙම දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම ඇතුළත් මෙම ලේඛන (අත්පිටපත්) භෞතික හා ඩිජිටල් සංරක්ෂණයට භාජනය කිරීම සඳහා විදේශ ආයතනවලින් ආධාර ලබා ගැනීම සිදු කළ හැකි ය. විනාශ වෙමින් පවත්නා අත්පිටපත් නැවත ලේඛනගත කර සංරක්ෂණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර ඒ සඳහා පුස්තකාල තුළ දේශීය දැනුම ආරක්ෂා කිරීමට වෙත ම ඒකකයක් ආරම්භ කළ යුතු ය. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම පිළිබඳ දැනුවත්භාවය මහජනතාව තුළ වර්ධනය කළ යුතු ය. මේ පිළිබඳ පර්යේෂණ කටයුතු විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් සිදු කිරීමට දිරිගැන්වීම කළ යුතු අතර මෙම ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ ව පර්යේෂණ කිරීම සඳහා පර්යේෂකයින් හා විද්වතුන් උනන්දු කරවීම ද සිදු කළ යුතු ය. එම පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රචාරයක් ලබාදීමටත් කටයුතු කළ යුතු ය. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රමවලට වඩා බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමය මෙම විෂ නිවාරණය සඳහා සුදුසු බව බහුතරයකගේ විශ්වාසය වී තිබේ. නමුත් විෂ ශරීරයෙන් ඉවත් වී නිව්ටාවට ම සුවපත් කිරීමේ ශක්තාවක් පවතින්නේ දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම යි. මේ නිසා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමෙහි සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම ජනතාව අතර

ප්‍රචාරය කිරීමට පියවර ගත යුතු ය. සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමට භාවිතයට ගන්නා බෙහෙත් පැළෑටි හා ඖෂධ වද වී යමින් පවතී. මේ නිසා වද වී යමින් පවතින බෙහෙත් පැළෑටි හා ඖෂධ සංරක්ෂණය කිරීමට ඔසු උයන් ඇති කළ යුතු අතර බෙහෙත් පැළෑටිවල ඖෂධීය වටිනාකම ජනතාවට පහදා දීමට පියවර ගත යුතු ය. මෙම දේශීය වෛද්‍යමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම රැක ගැනීමට සෑම ජන කොටසක් ම කැප විය යුතු ය. අපගේ සංස්කෘතික උරුමයන් වන මෙම වෛද්‍යම මගහැර අපට ඉදිරියට යා නො හැකි ය. ආසියානු රටක් වශයෙන් අප සතු ව අතීතයේ සිට පැවත එන අති සාරවත් වූ සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම ආරක්ෂා කිරීම අපගේ වගකීමකි. මේ ආකාරයට නෂ්ට වී යමින් පවත්නා මෙම ප්‍රතිකාර ක්‍රම සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ඉහත යෝජනා ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. මෙම යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් දේශීය වෛද්‍යමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම විනාශ වී යාමට නො දී සංරක්ෂණය කර අනාගත පරපුර උදෙසා දායාද කිරීමට හැකිවනු ඇත. ඒ අනුව දිනෙන් දින අභාවයට යමින් පවතින මෙම ප්‍රතිකාර ක්‍රම අනාගත පරම්පරාව වෙනුවෙන් කඩිනමින් එක්රැස් කර සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා පුළුල් ජාතික වැඩපිළිවෙළක් කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ව ඇත.

උපකාරාණුස්මෘතිය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා දේශීය වෛද්‍යම ඇතුළත් අත්පිටපත් ලබාදෙන ලද්දේ මාතර හෙට්ටියාවල, කිරින්ද පුහුණුවැල්ල ප්‍රදේශයේ පදිංචි එච්. එස්. රොමියෙල් මහතා විසිනි. ඔහුගේ අතින මුතුන් මිත්තන් දේශීය වෛද්‍යමෙහි යෙදුණු අය වූ අතර ඔහුට මේවා පරම්පරාවෙන් ලැබී ඇත. 'අතීත සමාජයෙහි පැවති දේශීය වෛද්‍යමෙහි අන්තර්ගත සත්ත්ව විෂ සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්' යන මෙම පර්යේෂණය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ඔහු විසින් දැක්වූ සහයෝගය ඉතා අගය කොට සලකමි.

5. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ලල්ලුච්ඡේවා, ආර්. (2006). දේශීය දැනුම විද්‍යාව සහ තාක්ෂණය. *මුරගල*, 3 (02), 24-29.

කහදගමගේ, පී. (2002). *ජනශ්‍රැතිය හා ජනතාව*. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්.) සමාගම.

දැරණියගල, පී. ඒ. පී. (1953). *ඇස් වෛද්‍යම*. ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව.

දැරණියගල, පී. ඒ. පී. (1956). *සර්ප වෛද්‍යම*. ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව.

දැරණියගල, එස්. (1991). *ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඉතිහාසය*. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය.

බුද්ධදත්ත, පී. (1959). *මහාවංසො*. ගුණසේන සහ සමාගම.

පාරම්පරික හෙළ වෛද්‍යම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්. ජනශ්‍රැති පිළිබඳ පර්යේෂණ සැසිය 2016: ගංගොඩවිල, සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය හා කලා පර්ෂදය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය.

රත්නපාල, ඊ. ඇම්. (1991). *ජන ජීවිතය, ජනශ්‍රැතිය හා රයිගම*. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්.) සමාගම.

රත්නපාල, එන්. (1995). *ජනශ්‍රැති විද්‍යාව*. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්.) සමාගම.

වික්‍රමසිංහ, වී. (1994). *දේශීය දැනුම හා ප්‍රවර්ධනය සංවර්ධනය*. *සොබා*, 5(01), 1-3.

මධුෂාණී, ඩී. ඩබ්. පී. (2016). *දේශීය දැනුම හා එහි ස්වභාවය*. *පුස්තකාල විද්‍යා, (8)*, 175 - 190. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය පුස්තකාල හා විඥාපන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය.

මැදවැව, එස්. (1998). *ශ්‍රී ලාංකීය දේශීය ඥානය හා ජෛව විවිධත්වය*. *සොබා*, 7(01), 50-52.

- රණසිංහ, පී. (2004). *දේශීය දැනුම හා එහි ස්වභාවය සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය*. ජාතික පුස්තකාල දේශන මාලා, අංක 164 (2004. 01. 22).
- ශ්‍රී සුමංගල, එච්. සහ බටුවන්තුඩාවේ ඩී. ඒ. ඩී. (1912). *මහාවංශ*. කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණාලය.
- ශ්‍රී සුමංගල, එච්. සහ බටුවන්තුඩාවේ ඩී. ඒ. ඩී. (සංස්.). (1996). *මහාවංශය*. කොළඹ: ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව.
- Abayarathne, A. H. M. H. (2018). *Indigenous Medicine for Snake Bites in Palm Leaf Manuscripts in Sri Lanka*.
- Lanka. Reviewing International Encounters 2018: The Research Center for Social Sciences (RCSS), University of Kelaniya, Sri Lanka.
- Abayarathna, C. (2017). *Indigenouknowledge of Medical Depicted in Palm Leaf Manuscripts in Sri Lanka*.
- Lanka. International Postgraduate Research Conference IPRC 2017: Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya, Sri Lanka.
- De Silva, K. M. (1981). *A History of Sri Lanka*. India: Oxford University Press.
- Linton, R. (1936). *The Study of Man*. Appleton Century Crofts. Inc, New Youk.
- Nakata, M. (2002). Indigenous Knowledge and the Cultural Interface: underlying issues at the intersection of knowledge and information systems. *IFLA Journal*, 28(5-6), 281-291. <https://doi.org/10.1177/034003520202800513>
- Noyoo, N. (2007). Indigenous Knowledge Systems and Sustainable Development:Relevance for Africa, "*Indigenous Knowledge Systems and Their Relevance for Sustainable Development: A Case of Southern Africa*". (pp.167-172). Kamla-Raj Enterprises.
- Ranasinghe, P. (2006). Indigenous Knowledge in Sri Lanka. *Vidyarthi*, (pp.134-143). Annual of the Alumni Association of the Department of Library and Information Science, University of Kelaniya.
- Ranasinghe, P. (2008, August 10 -14). *Preservation and Provision of Access to Indigenous Knowledge in Sri Lanka*. World Library and Information Congress: 74th IFLA Conference and Council 2008: Canada, Quebec. <https://archive.ifla.org/IV/ifla74/papers/106-Ranasinghe-en.pdf>
- Serasinghe, P. (1996, March 19 -20). *Research and Development of the Indigenous Medicine: an agenda for planning and practice*. In indigenous knowledge and sustainable development proceedings of the 1stNational Symposium 1996: Nugegoda, University of Sri Jayewardenepura.